

ΜΑΘΗΜΑ 21

ΚΛΙΣΗ ΟΥΔΕΤΕΡΩΝ ΟΥΣΙΑΣΤΙΚΩΝ - 2

ΟΥΔΕΤΕΡΑ ΟΥΣΙΑΣΤΙΚΑ σε -ος

ΕΝΙΚΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ		
Ονομαστική	το δάσος	το μέγεθος
Γενική	του δάσους	του μεγέθους
Αιτιατική	το δάσος	το μέγεθος
Κλητική	(ώ) δάσος	(ώ) μέγεθος

ΠΛΗΘΥΝΤΙΚΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ		
Ονομαστική	τα δάση	τα μεγέθη
Γενική	των δασών	των μεγεθών
Αιτιατική	τα δάση	τα μεγέθη
Κλητική	(ώ) δάση	(ώ) μεγέθη

- Σύμφωνα με το "δάσος" κλίνονται τα:
άλσος, βάρος, βέλος, βρέφος, γένος, έθνος, κήτος*, κράτος, λάθος, μήκος, πλάτος, στήθος, τείχος**, ύψος, χρέος, Άργος (μόνο στον ενικό), κλπ.

***Κήτος** είναι ένα μεγάλο θαλάσσιο θηλαστικό (όπως η φάλαινα και το δελφίνι).

- Σύμφωνα με το "μέγεθος" κλίνονται τα:
έδαφος, έλεος, κέλυφος*, πέλαγος, στέλεχος, κλπ.

***Κέλυφος** λέμε το τσόφλι του αβγού.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Τα ουδέτερα ουσιαστικά σε -ος δεν έχουν καμμία σχέση στην ορθογραφία με τα αρσενικά σε -ος.

Στον πληθυντικό τα αρσενικά γράφονται με "οι", ενώ τα ουδέτερα με "η":
οι δρόμοι (αρσενικό), τα κράτη (ουδέτερο)

Προσέχουμε την διαφορά:

ο τοίχος - οι τοίχοι (αρσενικό) / το τείχος - τα τείχη (ουδέτερο).

2. Τα ουδέτερα ουσιαστικά σε -ος κατεβάζουν τον τόνο μία συλλαβή στην γενική του πληθυντικού (τα παροξύτονα τον κατεβάζουν στην άηγουσα, τα προπαροξύτονα τον κατεβάζουν στην παραλήγουσα): «το βάρος - των βαρων, το πέλαγος - των πελάγων».
3. Κάποια ουδέτερα σε -ος που εκφράζουν έννοιες και ονομάζονται αφηρημένα (όπως είναι το θάρρος, το ήθος, το κόστος, το κύρος, το ύψος) χρησιμοποιούνται πολύ σπάνια έως καθόλου στον πληθυντικό.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ στα ουδέτερα σε -ος (συνέχεια)

4. Το "πέλαγος" έχει και έναν λαϊκό τύπο, που κλίνεται όπως τα ουδέτερα σε -ο:

ΕΝΙΚΟΣ: Ονομ. **το πέλαγο** - Γεν. **του πελάγου** - Αιτιατ. **το πέλαγο**

ΠΛΗΘΥΝΤΙΚΟΣ: Ονομ. **τα πέλαγα** - Γεν. **(-)** - Αιτιατ. **τα πέλαγα**

5. Τα ουδέτερα "όρος, άνθος, χείλος" έχουν κρατήσει την αρχαία κλίση τους και σχηματίζουν την γενική του πληθυντικού ως εξής:

το όρος - **των ορέων** / το άνθος - **των ανθέων** / το χείλος - **των χειλέων**

ΟΥΔΕΤΕΡΑ ΟΥΣΙΑΣΤΙΚΑ σε -μα, -ιμο

ΕΝΙΚΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ			
Ονομαστική	το γράμμα α	το άγαλμα α	το βάψιμ ο
Γενική	του γραμμα ατος	του αγαλμα ατος	του βαψιμ ατος
Αιτιατική	το γράμμα α	το άγαλμα α	το βάψιμ ο
Κλητική	(ώ) γράμμα α	(ώ) άγαλμα α	(ώ) βάψιμ ο

ΠΛΗΘΥΝΤΙΚΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ			
Ονομαστική	τα γραμμα ατα	τα αγαλμα ατα	τα βαψιμ ατα
Γενική	των γραμμα άτων	των αγαλμα άτων	των βαψιμ άτων
Αιτιατική	τα γραμμα ατα	τα αγαλμα ατα	τα βαψιμ ατα
Κλητική	(ώ) γραμμα ατα	(ώ) αγαλμα ατα	(ώ) βαψιμ ατα

• Σύμφωνα με το "γράμμα" κλίνονται τα:
αίμα, άρμα, βήμα, δέμα, δέρμα, κλάμα, νήμα, ράμμα, στρέμμα, στρώμα, χρέμα, χρώμα, κλπ.

• Σύμφωνα με το "άγαλμα" κλίνονται τα:
άθροισμα, άνοιγμα, γύρισμα, διάλειμμα, κέντημα, μάθημα, πάγλωμα, ποίημα, ύφασμα, κλπ.

• Σύμφωνα με το "βάψιμο" κλίνονται τα:
γράψιμο, δέσιμο, κλείσιμο, λούσιμο, ντύσιμο, γλέξιμο, σβήσιμο, τσούξιμο, φταιξιμο, κλπ.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΗ: Τα ουδέτερα ουσιαστικά σε -ιμο είναι όλα προπαροξύτονα.

ΜΑΘΗΜΑ 21

ΟΝΟΜΑ: .....

ΚΛΙΣΗ ΟΥΔΕΤΕΡΩΝ ΟΥΣΙΑΣΤΙΚΩΝ - 2 ΑΣΚΗΣΕΙΣ

1. Μεταφέρετε τις παρακάτω φράσεις στις αντίστοιχες πτώσεις του πληθυντικού αριθμού.

1. το άλσος της πόλης .....
2. το βέλος του ερυθρόδερμου .....
3. το μεγάλο λάθος .....
4. το βρέφος του μαιευτηρίου .....
5. το γένος του ανθρώπου .....
6. το λασπωμένο έδαφος .....
7. ο νόμος του κράτους .....
8. το στέλεχος της εταιρείας .....
9. το κέρδος του βιομηχάνου .....
10. ο ήρωας του έθνους .....
11. το ύψος του βουνού .....
12. το ανοιχτό πέλαγος .....
13. το χρέος του πολίτη .....
14. το βυζαντινό τείχος .....
15. το μήκος και το γλάτος του ορθογωνίου παραλληλογράμμου .....
16. το περιαστικό* δάσος .....
- * το δάσος που βρίσκεται στα περίχωρα μιας πόλης*
17. το κύτος** του πλοίου .....
- ** το εσωτερικό (κοίλο) μέρος του πλοίου*

2. Γράψτε τις παρακάτω προτάσεις στον πληθυντικό αριθμό.

1. Το βέλος και το τόξο ήταν τα όπλα του προϊστορικού ανθρώπου.
.....
2. Το φυτό αναπτύσσεται πιο γρήγορα σε γόνιμο έδαφος.
.....
3. Στο τροπικό δάσος βρέχει καθημερινά.
.....
4. Το κέλυφος του αβγού λέγεται αλλιώς και τσόφλι.
.....
5. Το πιο γνωστό θαλάσσιο κήτος είναι η φάλαινα.
.....

3. Μεταφέρετε τις παρακάτω προτάσεις στον πληθυντικό αριθμό.
(Προσέξτε να βγάξουν λογικό νόημα μετά.)

1. Ο γεωργός πηγαίνει συχνά στο κτήμα του.
.....
2. Ο στρατιώτης ανέβηκε στο άρμα μάχης και ξεκίνησε.
.....
3. Το δέμα έκανε πολλές ημέρες μέχρι να φτάσει στον παραλήπτη.
.....
4. Αυτό το αντηλιακό είναι για ευαίσθητο δέρμα.
.....
5. Το χρήμα δεν φέρνει πάντα την ευτυχία.
.....
6. Το υπνοδωμάτιο πρέπει να βάφεται σε απαλό χρώμα.
.....

4. Γράψτε τις παρακάτω φράσεις στην γενική του πληθυντικού αριθμού.

1. το ξύλινο πάτωμα .....
2. το πρόχειρο σημείωμα .....
3. το απλό ντύσιμο .....
4. το αρχαίο όνομα .....
5. το μεγάλο διάλειμμα .....
6. το λεπτό ύφασμα .....
7. το νόμιμο δικαίωμα .....
8. το όμορφο βάψιμο .....
9. το μικρό εισόδημα .....
10. το μάλλινο πάγλωμα .....

5. Γράψτε τις παρακάτω φράσεις στον πληθυντικό αριθμό.

1. Η ώρα του διαλείμματος στο σχολείο είναι σταθερή.
.....
2. Την ώρα του μαθήματος παρακολουθώ με προσοχή.
.....
3. Η τιμή αυτού του υφάσματος είναι ακριβή.
.....
4. Ο αφρός του κύματος σκεπάζει το κατάστρωμα του γιοιού.
.....